

10 (ÅBEN) NØRHOLM HEDE - FREDNINGSFORSLAG TIL REVISION AF FREDNINGEN

Sagsnr. GEO-2025-09233
Sagsbh. mele

SAGSFREMSTILLING

Byrådet besluttede 7. april 2026, at Varde Kommune er medrejsers på en fredningssag for Nørholm Hede. Forvaltningen har efterfølgende i samarbejde med Danmarks Naturfredningsforening (DN) udarbejdet et fredningsforslag, der forelægges til godkendelse. Hempelfonden har indgået i dialogen.

Fredningsforslaget er sendt i budgethøring hos Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV). Budgethøringen er alene en høring i forhold til de økonomiske konsekvenser af fredningsforslaget. Høringen forventes derfor at være en formalitet, idet der er tale om en revision af en fredning, og derfor vil fredningen ikke indebære erstatningsudbetalinger.

Fredningsforslaget vedlægges dagsordenspunktet den 8. juni 2026.

FORVALTNINGENS VURDERING

Forvaltningen vurderer, at fredningsforslaget balancerer ønsket om biodiversitet, samtidig med at de rekreative interesser tilgodeses, fordi der samtidig tages hensyn til, at Hempelfondens udvikling af planer for Nørholm Gods er en løbende proces og derfor ikke er endelige. Forvaltningen har følgende bemærkninger til visse af fredningsbestemmelsernes paragraffer:

Formålet (§ 1) er bredt formuleret i forhold til både beskyttelse og benyttelse af området, men hensynet til biodiversiteten vægtes højest.

Den fremtidige drift (§ 4) forventes at blive afgræsning, og dette har med den tidligere fredning ikke været muligt. Afgræsning skal fremadrettet ske som led i pleje af det fredede område, hvilket fredningsforslaget åbner op for.

Forskning har været og Revisionen af fredningskendelsen vil fortsat sikre mulighed for forskning, og forskning vil derfor kunne være en del af det fredede områdes overvågning og drift (§ 6, stk.6).

Under offentlighedens adgang (§ 7) har forvaltningen lagt vægt på, at det udtrykkeligt fremgår, at der er ret til fri fladefærdsel, som det er gældende i dag. Fredningsforslaget har et enkelt stiforløb indtegnet på fredningskortet, men fredningsforslaget hindrer ikke anlæggelse af yderligere trampestier ved slåning af et spor.

Det er ikke besluttet at gennemføre naturgenopretningsprojekter (§ 8), men fredningsforslaget indebærer, at det på længere sigt kan besluttes at gennemføre sådanne. Varde Kommune kan ifølge fredningsforslaget iværksætte pleje af det fredede område, men baseret på Hempelfondens intentioner vurderes dette ikke at blive påkrævet, fordi Nørholm Gods er erhvervet med henblik på at fremme biodiversiteten ved at gennemføre naturpleje.

Varde Kommune kan godkende fredningsforslaget, men er ikke forpligtet til det.

Det er også muligt at godkende fredningsforslaget betinget, dvs. der angives bestemte ændringer under beslutningen, der er en betingelse for Byrådets godkendelse. Hvis DN ikke kan godkende disse ændringer, bliver konsekvensen, at Varde Kommune ikke længere er medrejsers på fredningsforslaget, eller at kommunen selv rejser en fredningssag med de besluttede ændringer.

Det er også muligt fuldstændigt at trække sig som medrejsers på fredningsforslaget, hvorefter det må forventes, at fredningsforslaget rejses af DN alene.

Under alle omstændigheder er det Fredningsnævnet, der beslutter, om der er grundlag for at gennemføre fredningen, herunder fastlægger fredningsbestemmelserne.

KONSEKVENSI FORHOLD TIL VORES VISION, BYRÅDSGRUNDLAGET OG POLITIKKER

Området vil med ændringen af fredningsforslaget åbne for gennemførelse af naturpleje bl.a. i form af afgræsning og dermed understøtte både kommunens vision og Naturpolitikken.

RETSGRUNDLAG

Naturbeskyttelseslovens kap. 6 om fredninger.

ØKONOMI

Ingen

HØRING

Som led i en fredningsproces afholdes et offentligt møde og gennemførelse af en høring af berørte lodsejere, men det er fredningsnævnet, som gennemfører processen.

ANBEFALING

Forvaltningen anbefaler, at det indstilles til Byrådet, **at** fredningsforslaget godkendes.

Beslutning

Anbefalingen blev godkendt.

Fraværende

Harry Voigt
Daniel Sørensen

Tidligere beslutninger

Teknik- og Miljøudvalget den 10-06-2026

Anbefalingen blev godkendt.

Fraværende

.

Økonomi- og Personaleudvalget den 17-06-2026

Anbefalingen blev godkendt.

Fraværende

Inger Marie Kristensen

Bilag

1. Fredningsforslag for Nørholm Vildmark (9408643 - GEO-2025-09233)
2. Appendix 41 Fredningsservitutten Nørholm Hede (9408644 - GEO-2025-09233)